

**A környezetvédelmi és vízügyi miniszter
.../2008. (KV. Ért. ...) KvVM utasítása**

**az országos jelentőségű védett természeti területekre vonatkozó természetvédelmi kezelési
terv dokumentációjának elkészítéséről**

A természetvédelmi kezelési terv készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet alapján készülő, országos jelentőségű védett természeti területekre vonatkozó természetvédelmi kezelési tervek egységes előkészítése céljából az alábbi utasítást adom ki:

1.§

(1) Az országos jelentőségű védett természeti területre vonatkozó természetvédelmi kezelési terv előkészítése során, annak megalapozása céljából a nemzeti park igazgatóság
a) természetvédelmi kezelési tervet megalapozó dokumentációt (a továbbiakban: megalapozó dokumentáció), továbbá
b) részletes kezelési tervet
készít.

(2) A megalapozó dokumentáció és a részletes kezelési terv (a továbbiakban együtt: tervdokumentáció) tartalmi elemeit a *Melléklet* tartalmazza.

2. §

(1) A tervdokumentáció elkészítéséért a nemzeti park igazgatóság felelős, amely a szükséges kutatásokat más személlyel vagy szervezettel (például kutatóintézettel, szakmai egyesülettel, egyetemmel) is elvégeztetheti.

(2) A nemzeti park igazgatóság a tervdokumentáció egy példányát a természetvédelmi kezelési terv tervezetével együtt a természetvédelmi kezelési terv területi egyeztetését követően felterjeszti a természetvédelemért felelős szakállamtitkárnak (a továbbiakban: szakállamtitkár) a természeti értékekre vonatkozó adatok összegyűjtése és dokumentálása, a természetvédelmi kezelések megalapozása és mindezen adatok nyilvántartása, továbbá a közigazgatási egyeztetéshez szükséges háttér-információ szolgáltatása céljából.

(3) Amennyiben a közigazgatási egyeztetés során a természetvédelmi kezelési terv kezelési előírásai lényegesen megváltoznak, a nemzeti park igazgatóság a tervdokumentációt szükség szerint módosítja. A véglegesített tervdokumentációt a nemzeti park igazgatóság igazgatója és a szakállamtitkár kézjegyével ellátja, és a nemzeti park igazgatóság tájékoztatás céljából egy-egy másolati példányt megküld az illetékes természetvédelmi hatóságnak és az illetékes vízügyi igazgatóságnak.

(4) A tervdokumentáció nem selejtezhető okirat, amelynek megőrzéséért a nemzeti park igazgatóság és a szakállamtitkár felelős.

(5) A nemzeti park igazgatóság székhelyén kérelemre betekintést biztosít a tervdokumentációba a természetvédelmi kezelési terv véleményezésére jogosultak számára.

3.§

(1) Ez az utasítás a kiadmányozása* napján lép hatályba.

(2) Ezen utasítás rendelkezéseit azon természetvédelmi kezelési tervek előkészítése során kell alkalmazni, amelyek területi egyeztetése az utasítás hatályba lépését követően kezdődik meg.

Szabó Imre
környezetvédelmi és vízügyi miniszter

*A kiadmányozás napja:

**A TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVET MEGALAPOZÓ DOKUMENTÁCIÓ ÉS A RÉSZLETES
KEZELÉSI TERV TARTALMI ELEMEI ÉS MELLÉKLETEI**

A.) A TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVET MEGALAPOZÓ DOKUMENTÁCIÓ TARTALMI ELEMEI

1. Általános információk

1.1. Összefoglaló adatok

A tervezési terület alapadatai:

- a) azonosításra alkalmas név,
  - b) a Védett Természeti Területek Törzskönyve szerinti törzskönyvi száma,*
  - c) a tervezési területre vonatkozó védetté nyilvánító jogszabály száma,*
  - d) a tervezési területtel átfedő, közösségi jelentőségű, vagy nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó terület megnevezése, sorszáma,
  - e) a tervezési terület kiterjedése hektárban,
  - f) a megye(ék) megnevezése, ahol a tervezési terület elhelyezkedik,
  - g) a település(ek) megnevezése, ahol a tervezési terület elhelyezkedik,
  - i) a tervezési terület kiterjedésének függvényében az azt fedő 1:10 000 vagy 1:100 000 méretarányú EOTR térképszelvények szelvény száma,
  - j) az illetékes I. fokú természetvédelmi hatóságok megnevezése,
  - k) a jogszabályban kijelölt természetvédelmi kezelésért felelős szerv megnevezése,*
  - l) a működési területében érintett nemzeti park igazgatóság megnevezése.
- (Megjegyzés: * az előírást a természetvédelmi oltalom alatt álló tervezési területre készülő kezelési tervnél kell alkalmazni).

1.2. A tervezési terület rendeltetése, természetvédelmi célkitűzések

A természetvédelmi oltalom alatt álló területekre a természetvédelmi, tájvédelmi célt /célokat, a védetté nyilvánítás alatt álló területekre a tervezési terület rendeltetését kell megfogalmazni. Közösségi jelentőségű területtel átfedő tervezési terület esetében a közösségi jelentőségű terület típusát is meg kell jelölni.

1.3. A tervezési terület jogi helyzete

A védett természeti terület Tvt. 28. § (1) bekezdése szerinti kategóriájának meghatározása a védetté nyilvánítást kimondó jogszabály alapján történik. A tervezési terület vagy egyes részeinek esetleges nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozását kell megjelölni.

1.4. A tervezési terület elhelyezkedése, határai

A tervezési terület elhelyezkedésének rövid leírása. (A tervezési terület lehatárolását megjelenítő térkép a C melléklet 6.1. pontjában található.)

1.5. Ingatlan-nyilvántartási adatok

A tervezési terület ingatlan-nyilvántartási adatait a következő táblázat-minta szerint kell megadni:

1.5.a) táblázat

Tulajdonos, tulajdonosi csoport	Kezelő*	Kiterjedés (ha)
---------------------------------	---------	-----------------

1.5.b) táblázat**

Település neve	hrsz	Kiterjedés (ha)	Művelési ág	Tulajdonos, tulajdonosi csoport	Kezelő*
----------------	------	-----------------	-------------	---------------------------------	---------

* Nem kell kitölteni, amennyiben a kezelő a tulajdonossal azonos. Állami tulajdon esetében a vagyongazdálkodót minden esetben fel kell tüntetni.

** Amennyiben a táblázat egy oldalnál nagyobb terjedelmű, azt külön mellékletként kell közölni.

A tervezési terület művelési ágait ábrázoló térkép a C melléklet 6.2. pontjában található.

A tervezési terület ingatlan-nyilvántartási adatait megjelenítő térkép tartalmi elemei a C melléklet 6.3. pontjában találhatók.

1.6. A tervezési területre vonatkozó tervezési és egyéb előírások

A tervezési területre vonatkozó, a természetvédelmi kezelés szempontjából lényeges egyéb ágazati tervek (pl. terület- és településrendezési, körzeti erdőtervek, vadgazdálkodási üzemtervek, környezetvédelmi, vízgazdálkodási, vízkárelhárítási tervek), valamint a természetvédelmi kezelési szempontból meghatározó engedélyek (pl. vízjogi, építési, vezetékjogi) felsorolása.

2. Leírás

A tervezési terület élettelen természeti adottságainak és élővilágának jellemzése.

Az egyes témaköröket a tervezési terület jellegének, sajátosságainak megfelelően, a tervezési területen található természeti értékekre tekintettel, a természetvédelmi kezelés szempontjából lényeges tényezőkre helyezve a hangsúlyt, a rendelkezésre álló ismeretek figyelembe vételével kell kidolgozni.

2.1. Környezeti jellemzők

2.1.1. Időjárás elemek

A tervezési terület meteorológiai jellemzése, különös tekintettel az időjárás elemek természeti, táji értékekre gyakorolt hatásaira.

2.1.2. Hidrológia

A tervezési területen található jelentősebb vízfolyások vízjárásának sajátosságai. Állóvizek jellemzése. A felszíni és felszín alatti vizek helyzete és dinamikája, hatásai a táji, természeti értékekre.

2.1.3. Földtan, felszínalaktan

A tervezési terület földtani és felszínalaktani adottságainak rövid ismertetése, az ezekhez kapcsolódó élettelen és élő természeti értékek megfelelő természetvédelmi kezeléséhez szükséges mértékű kidolgozottsággal. A tervezési területen található földtani és felszínalaktani értékek.

2.1.4. Talajtan

A talajtani adottságok lényegre törő, egyszerű leírása. A természetvédelmi kezelés szempontjából fontos talajtani folyamatok jellemzése (pl. talajerózió, talajvízháztartás, szikesedés stb.)

2.2. Biológiai jellemzők

2.2.1. A tervezési terület biogeográfiai jellemzése, ökológiai folyamatai

A tervezési terület elhelyezkedése és kapcsolata a környezetével. A tervezési területen belül eredő és a kívülről származó természetes folyamatok hatása a tervezési terület élővilágára. A szukcessziós változások értékelése abból a szempontból (a természetvédelmi kezelési stratégia meghatározása érdekében), hogy a folyamatok fenntartása, vagy egy szukcessziós állapot megtartása-e a cél.

2.2.2. A tervezési terület tájtörténete

A tervezési terület tájaira vonatkozó archív adatok feldolgozása (tájtörténet, tájhasznosítás, tájszerkezet változások), tendenciák megállapítása, a táj összetevőinek változása, különös tekintettel az élővilágra, az élőhelyekre, a biodiverzitásra. A hosszú távra visszanyúló tudományos vizsgálatok főbb eredményei, amelyeknek a természetvédelmi kezelés szempontjából jelentőségük van.

2.2.3. Növényzet

A tervezési területen lévő társulások rövid jellemzése, különös tekintettel a védendő és reliktum jellegűekre. A tervezési terület vegetációjának jellemzése.

A tervezési területen előforduló Natura 2000 jelölő élőhelyek felsorolása.

A tervezési terület élőhelytípusait (Á-NÉR) megjelenítő térkép a C melléklet 6.4. pontjában található.

2.2.4. Flóra

A tervezési területen előforduló flóra jellemzése (a védett vagy veszélyeztetett, endemikus, reliktum, társulás alkotó, állapotjelző fajokra koncentrálva). A lokális értékű fajok és a védett fajok esetében a veszélyeztetettség, az állomány nagyság, az állományváltozás trendjének bemutatása (rövid jellemzés fajonként). Özönnövények és inváziós növények elterjedésének jellemzése. A tervezési terület flóralistája (magyar, latin név) a Natura 2000 jelölő fajok feltüntetésével.

A tervezési területen kiemelt védelmet, speciális természetvédelmi kezelést igénylő növényfajok elterjedését megjelenítő térkép a C melléklet 6.5. pontjában található.

2.2.5. Fauna

A tervezési terület állatvilágának (gerinctelen fajok /puhatestűek, ízeltlábúak/, halak, kételtűek, hüllők, madarak, emlősök) bemutatása különös tekintettel a védett, veszélyeztetett, bennszülött

vagy reliktumfajokra, ezek állomány nagyságára, valamint a tervezési terület ökológiai állapotára jelentős hatást gyakorló, vagy azt jól jelző fajokra szűkítetten. A védett és veszélyeztetett fajok esetében az élőhely-igény bemutatása. A tervezési terület faunalistája (magyar, *latin* név) a Natura 2000 jelölő fajok feltüntetésével.

A tervezési területen kiemelt védelmet, természetvédelmi kezelést igénylő gerinces állatfajok elterjedését megjelenítő térkép a C melléklet 6.6. pontjában található.

2.3. Gazdasági, társadalmi és kulturális jellemzők

2.3.1. Mezőgazdálkodás

A tervezési terület művelési ág szerinti megoszlása, az alkalmazott művelési módok, a területre jellemző haszonnövény és –állat fajok/fajták. Termesztési, tartási és tenyésztési módszerek. A gazdálkodási módban már bekövetkezett vagy a jövőben várható azon változások bemutatása, amelyek lényeges hatással lehetnek a terület jellegére vagy természeti állapotára, kezelésére. A tervezési terület művelési ágait bemutató térképet a C melléklet 6.2. pontja tartalmazza.

A tervezési terület művelési ág szerinti megoszlása

Művelési ág	ha
-------------	----

2.3.2. Erdőgazdálkodás

A terület erdőgazdálkodásának jellemzői, az erdőállomány általános jellemzése (fafaj és korosztály szerinti összetétele, egészségi állapota stb.).

(A tervezési terület erdőrészeleteinek felsorolását a 4.4. fejezet kezelési táblázata tartalmazza.)

A tervezési terület erdőterületeinek lehatárolása erdőtervi térkép alapján történik. Amennyiben a tervezési terület egynél több erdészeti tervezési körzetet (a továbbiakban: körzet) érint, a körzetekről áttekintő térképet kell készíteni. A tervezési terület körzeteit bemutató térképet a C melléklet 6.8 pontja tartalmazza

2.3.3. Vadgazdálkodás

a) A tervezési területen lévő vadászterületek felsorolása, a kódszám és rendeltetés részletezésével (táblázatos formában).

b) A tervezési területen folyó vadgazdálkodás jellemzése. A vadállomány összetételének jellemzése, a változás trendjének bemutatása. A tervezési területen lévő vadállomány hatásának értékelése természeti értékek fenntartásának/fennmaradásának szempontjából.

2.3.4. Halászat, horgászat

A területen folyó halászat és horgászat jellemzői.

2.3.5. Ökoturizmus, üdülés és idegenforgalom, természetvédelmi oktatás és bemutatás

A tervezési terület ökoturisztikai adottságai, az idegenforgalom jellegének, nagyságrendjének, továbbá a természetvédelmi oktatás ismertetése. Az oktató- és látogatóközpontok,

bemutatóhelyek, tanösvények, erdei iskolák bemutatása. A bemutatásra, ökoturizmusra alkalmas helyek, illetve arra érzékeny területek ismertetése.

A tervnek ki kell térnie a tervezési terület bemutathatóságára, a turisztikai terhelhetőségre, szükség esetén részterületi bontásban. Nemzeti park esetében a tervnek övezetek szerint kell az ökoturizmus, üdülés, bemutatás, idegenforgalom, oktatás, nevelés lehetőségeit tartalmaznia.

2.3.6. Ipar, bányászat, vonalas létesítmények

A tervezési területen folyó, illetve arra ható ipari, bányászati tevékenység általános jellegű ismertetése. A rekultiválandó, rehabilitálandó területek. A természetvédelmi kezelés szempontjából lényeges vonalas létesítmények (utak, vasutak, vezetékek, közmű- és vízvezető csatornák) leírása.

2.3.7. Kutatás

A tervezési területen végzett, illetve folyamatban lévő jelentősebb természetvédelmi célú kutatások. Az e kutatásokkal kapcsolatos fontosabb publikációk bibliográfiai adatait az irodalomjegyzékben kell szerepeltetni.

2.3.8. Kultúrtörténeti értékek

A tervezési terület kultúrtörténeti értékeinek általános jellemzése.

2.3.9. A természetvédelmi kezelés szempontjából meghatározó egyéb tevékenységek

Az előbbi fejezetekbe nem sorolható, de a természetvédelmi kezelés szempontjából lényeges, a tervezési területen található egyéb létesítmények, tevékenységek leírása.

2.4. Táji értékek

A tervezési terület táji (tájkép, tájjelleg, tájhasználat, tájszerkezet, értékes tájelem) értékeinek jellemzése.

2.5. A tervezési terület legfontosabb természeti értékeinek meghatározása

A tervezési terület természeti-, táji, kultúrtörténeti stb. legfontosabb értékeinek kiemelése. Az értékek nemzetközi, országos vagy helyi jelentőségének minősítése táblázatos formában.

A tervezési terület legfontosabb értékei

Természeti érték				
	Nemzetközi	Országos	Regionális	Helyi
Földtani				
Víztani				
Növényzeti				
Florisztikai				
Faunisztikai				
Táji értékek				
Kultúrtörténeti értékek				

3. Célkitűzések meghatározása

3.1. Ideális természetvédelmi célkitűzések

Ideális természetvédelmi célkitűzések meghatározása korlátozó tényezők figyelembe vétele nélkül.

3.1.1. A tervezési terület és a természeti értékek megőrzésével közvetlenül kapcsolatos célkitűzések meghatározása:

a terület védetté nyilvánítását, nemzetközi védettségét indokló természeti és táji értékek megőrzésével, fejlesztésével, a veszélyeztetett fajok, élőhelyek fenntartásával, védelmével, az agresszív fajok korlátozásával, a hagyományos gazdálkodási módok megőrzésével, az ökológiai folyamatok (pl. szukcesszió) fenntartásával vagy fékezésével kapcsolatos célkitűzések.

3.1.2. A tervezési terület és a természeti értékek megőrzésével közvetve kapcsolatos célkitűzések meghatározása:

a terület és természeti értékeinek bemutatása, oktatási, kutatási és szabadidős hasznosítása.

3.2. Korlátozó és veszélyeztető tényezők

3.2.1. Táblázatos összefoglalása annak, hogy az egyes korlátozó vagy veszélyeztető tényezők hogyan és milyen értékekre hatnak, és ezek milyen módon háríthatók el.

A korlátozó, veszélyeztető tényezők leírása	A veszélyeztetett értékekre gyakorolt hatása	A korlátozó, veszélyeztető tényezők mérséklésének, ill. elhárításának módja
---	--	---

3.2.2. A korlátozó, veszélyeztető tényezők hatása az ideális célkitűzésekre

A 3.2.1. pontban meghatározott táblázat alapján az ideális természetvédelmi célkitűzések vizsgálata, összevetése a korlátozó, veszélyeztető tényezőkkel. A megvalósítható célkitűzések megállapítása.

B.) A RÉSZLETES KEZELÉSI TERV TARTALMI ELEMEI

4. Gyakorlati természetvédelmi célkitűzések, természetvédelmi stratégiák, kezelési előírások

A gyakorlati természetvédelmi célkitűzéseket, a természetvédelmi stratégiákat valamint a kezelési előírásokat egymásra épülve kell kidolgozni.

4.1. Gyakorlati természetvédelmi célkitűzések

A gyakorlati természetvédelmi célkitűzések fő csoportjai fontossági sorrendben a következők:

- természeti értékek, természeti területek és tájak védelmi szintjének fenntartása, a természeti állapot fenntartása és/vagy javítása.
- a tervezési terület természetvédelmi érdekekkel összhangban álló, tartós hasznosításának (pl. hagyományos gazdálkodás, bemutatás, oktatás, kutatás) biztosítása.

4.2. Természetvédelmi stratégiák

A gyakorlati természetvédelmi célkitűzésekhez hozzá kell rendelni a természetvédelmi stratégiákat. A stratégiákat nemzeti park esetében a nemzeti parkok területének övezeti kategóriákba való besorolásáról szóló a 14/1997. V. 28.) KTM számú rendelet szerinti kezelési övezetekre lebontva kell meghatározni.

Az egyes területrészeken és övezetekben különböző stratégiákat lehet alkalmazni attól függően, hogy az adott területrészen mi a megvalósítandó gyakorlati természetvédelmi célkitűzés. A természetvédelmi stratégiák a következő pontokba csoportosíthatók:

4.2.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme

Az élettelen természeti értékek védelme érdekében lehetséges stratégiák: a beavatkozás mellőzése, kis mértékű beavatkozás, aktív kezelés, helyreállítás.

4.2.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

Az élőhelyek fenntartása érdekében lehetséges stratégiák: a beavatkozás mellőzése, a jelenleginél kisebb mértékű beavatkozás, aktív kezelés. Gazdálkodás és más tevékenység meghatározása általánosságban, szükség esetén korlátozása.

4.2.3. Fajok védelme

A védett és/vagy védendő fajok, életközösségek oltalmára, kezelésére alkalmazható természetvédelmi stratégiák: az élőhelyvédelem, a beavatkozás(ok) mellőzése, az állománynövelés (az állomány növelése érdekében mesterséges beavatkozások), a visszatelepítés (a területről korábban kipusztult fajok visszatelepítése), a betelepítés (azon fajok betelepítése, amelyek ott korábban nem fordultak elő).

4.2.4. Látogatás

A tervezési terület látogatására kidolgozott stratégiák: zárt a terület (nem látogatható), korlátozottan látogatható terület (pl. közlekedési, időbeli korlátozások), illetve szabadon látogatható terület.

4.2.5. Oktatás és bemutatás

Az oktatási és bemutatási célú stratégiák: a nyilvánosság kizárásával (a terület oktatási és bemutatási célú használata nem kívánatos), a nyilvánosság szűk körű (a terület oktatási és bemutatási célú hasznosítása csak egy meghatározott körben és célból kívánatos), a nyilvánosság széleskörű (a terület oktatási és bemutatási hasznosítása kívánatos).

4.2.6. Kutatás, vizsgálatok

A tervezési terület kutatási célú hasznosításával kapcsolatos stratégiák: a) nem folytatható kutatás, b) csak szakemberek végezhetnek kutatást (a védelem érdekeivel összefüggő kutatásokat) ellenőrzött módon, részletes kutatási terv birtokában, c) szabadon folytatható a kutatás a természetvédelmi szabályok betartásával.

4.2.7. Terület- és földhasználat

A tervezési területen folyó terület- és földhasználattal (mezőgazdálkodás, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás, halászat, ipar, építés, közlekedés stb.)

kapcsolatos stratégiák: a terület- és földhasználati módok valamelyikének vagy mindegyikének a tilalma, korlátozása, vagy korlátlan gyakorlása.

4.2.8. Táj- és kultúrtörténeti értékek

Speciális stratégiákat kell kidolgozni a tervezési terület táj- és kultúrtörténeti értékeinek védelmére a be nem avatkozástól a helyreállításig, illetve az aktív kezelésig.

4.2.9. Természetvédelmi infrastruktúra

Az infrastruktúra fejlesztésére kidolgozott természetvédelmi stratégiák.

4.2.10. Tulajdonosi viszonyok, birtokpolitika

A tervezési terület tulajdonosi viszonyainak változására tett javaslatok (pl. állami tulajdonba ill. vagyonkezelésbe vétel, saját tulajdon hasznosítása).

4.3. Kezelési előírások

A természetvédelmi kezelés részfeladatait a következő fejezetek tartalmazzák.

4.3.1. Természeti, táji értékek

- a) Az élettelen természeti értékek kezelése és megőrzése
- b) Élőhelyek és élettelen környezete kezelése és fenntartása
- c) Fajok védelme, fenntartása
- d) Agresszív fajok állományszabályozása
- e) Őrzés, védelem
- f) Egyedi tájértékek, táji értékek védelme és fenntartása

4.3.2. Mezőgazdálkodás

- a) Szántóföldi gazdálkodás
- b) Rét, legelőgazdálkodás
- c) Kert, szőlő, gyümölcsültetvényeken való gazdálkodás
- d) Talajerő-gazdálkodás
- e) Növényvédelem
- f) Állattenyésztés, különös tekintettel a régi magyar háziállat fajták fenntartására
- g) Nádgazdálkodás, nádhasznosítás
- h) Horgászat és halászat

4.3.3. Erdőgazdálkodás

A tervezési terület erdőire és védett természeti értékekre vonatkozó természetvédelmi kezelési irányelvek megfogalmazása (kívánatos célállomány, erdőállomány-típusok kívánatos aránya, javasolt állománycserék, erdőfelújítás módja, fahasználati korlátozások, biológiai vágásérettség meghatározása, vegetációs időszak stb.) az elérendő természetvédelmi cél megjelölésével. A tervezési terület erdőire vonatkozó természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak, egyéb kötelezettségek részletes ismertetése.

4.3.4. Vadgazdálkodás

A védett természeti területre és a védett természeti értékekre vonatkozó természetvédelmi kezelési előírások vadgazdálkodásra, vadászatra vonatkozó részletes meghatározása (az adott területen természetvédelmi szempontból optimális vadállomány vadfajonkénti létszáma, a vadgazdálkodás-vadászat térbeni, időbeni, mód- és eszközbeli természetvédelmi korlátozásai, illetve tilalmai, a vadgazdálkodási berendezések elhelyezésére, a vadföldek kialakítására, a mesterséges vad kibocsátására és a zárt téri vadtartásra vonatkozó természetvédelmi előírások). A tervezési területen a vadgazdálkodást, vadászatot érintő természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak és egyéb kötelezettségek ismertetése.

4.3.5. Vízgazdálkodást érintő kezelési előírások

A tervezési területen a vízgazdálkodási, vízrajzi viszonyok fenntartását, természetvédelmi célú fejlesztését elősegítő (pl. élőhely-fenntartási célú vízellátás) vagy korlátozással kapcsolatos kezelési előírások.

4.3.6. Közlekedést érintő kezelési előírások

A tervezési területen lévő, illetve tervezett utakkal és forgalommal kapcsolatos természetvédelmi kezelési vagy korlátozással kapcsolatos előírások.

4.3.7. Építési tevékenységeket érintő kezelési előírások

A tervezési területen lévő, illetve tervezett épületekkel, építményekkel kapcsolatos természetvédelmi, tájvédelmi követelmények, kezelési előírások megfogalmazása.

4.3.8. Turizmust érintő kezelési előírások (idegenforgalom, üdülés, ökoturizmus, bemutatás, oktatás, rekreáció)

A tervezési területen folytatható turizmus területi, mennyiségi és minőségi meghatározása, szükség szerint tervetterület részenkénti bontásban.

4.3.9. Ipari, bányászati tevékenységeket és vonalas létesítményeket érintő kezelési előírások

Ipari területekkel, bányaterületekkel, vonalas létesítményekkel és ezek fejlesztésével kapcsolatos természetvédelmi, tájvédelmi érdekek meghatározása, tájrehabilitációs javaslatok elkészítése, kezelési előírások meghatározása.

4.3.10. Települések egészét érintő kezelési előírások

A tervezési területet érintő terület- és településrendezéssel, terület- és településfejlesztéssel kapcsolatos természetvédelmi, tájvédelmi követelmények meghatározása.

4.3.11. Táj, kultúrtörténeti értékekkel kapcsolatos kezelési előírások

A tervezési területen található táji értékek és tájsebek tájvédelmi, tájrehabilitációs, tájrekonstrukciós célú kezelési előírásainak meghatározása. A tervezési terület kultúrtörténeti értékeinek megőrzését, fenntartását, rekonstrukcióját biztosító kezelési előírások meghatározása.

4.4. Részletes természetvédelmi kezelési előírások táblázata

Település neve	Kezelési egység*	hrsz	erdőrészlet	Zónabeosztás (nemzeti parki terület esetében)	Élőhely típusok (ÁNÉR), javasolt megadni a védett természeti értékeket is.	művelési ághoz köthető kezelés	művelési ághoz nem köthető kezelés
----------------	------------------	------	-------------	---	--	--------------------------------	------------------------------------

*Amennyiben az ingatlan-nyilvántartási egységek heterogén élővilággal rendelkeznek, vagy több helyrajzi számon lévő terület egységes élővilággal jellemezhető, amelyek azonos természetvédelmi kezelést kívánnak, akkor a táblázathoz tartozó 6.7. számú térképen egy hrsz.-en belül több kezelési egység, illetve több hrsz. összevonásával nagyobb kezelési egység feltüntetésére van lehetőség. Ez esetben, a táblázatban a település neve után könnyen azonosítható jellel kell feltüntetni az azonos ill. eltérő kezelési egységeket.

C. A TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVET MEGALAPOZÓ DOKUMENTÁCIÓ ÉS A RÉSZLETES KEZELÉSI TERV MELLÉKLETEI

5. Bibliográfia

A tervezési területről az A.) és B.) pontokban megjelölt témakörökben megjelent fontosabb publikációk, a nem publikált (pl. kutatási) jelentések, a tervezési területen alkalmazott természetvédelmi kezelési módszereket alátámasztó szakirodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal.

6. Térképek

A kezelési terv dokumentációhoz tartozó minden térképnek tartalmaznia kell sorszámot, címet, jelmagyarázatot, jellemző település/ek nevét a tájékozódáshoz, északjelet, méretarányt, dátumot.

A tematikus térképekhez felhasznált alaptérképek méretaránya, a felmérések alapossága, illetve az előállított térképmű információ tartalma olyan részletességű legyen, hogy a térkép alkalmas legyen az optimális természetvédelmi kezelés meghatározásához.

Az egyes térképeket a tervezési terület jellegének, sajátosságainak, méretének figyelembevételével csak abban az esetben szükséges szerepeltetni, amennyiben az a megőrzés és kezelés szempontjából érdemi információt tartalmaz. Az egyes térképek esetén a megadott méretarányoktól indokolt esetben el lehet térni.

A tematikus térképek a könnyebb kezelhetőség érdekében lehetőség szerint A4 illetve A3 formátumúak legyenek.

6.1. A tervezési terület lehatárolását megjelenítő térkép

A tervezési terület lehatárolását megjelenítő térkép olyan tematikus térkép, amelynek alaptérképe 1: 10 000 vagy 1: 100 000 méretarányú EOTR térkép, és a következő tematikus rétegeket tartalmazza: a tervezési terület határát, továbbá a fokozottan védett területeket, az erdőrezervátumokat (a magterület és a védőzóna elkülönítésével), a közösségi jelentőségű területeket, valamint nemzeti park esetében a 14/1997. (V. 28.) KTM rendelet alapján kijelölt övezetek határait. Amennyiben a tervezési terület országos jelentőségű védett természeti terület része, a befoglaló országos jelentőségű védett természeti területen belüli elhelyezkedését is ábrázolni kell. Amennyiben a tervezési terület védett természeti terület bővítési területe, a védett természeti területhez viszonyított elhelyezkedését is fel kell tüntetni.

Amennyiben a tervezési terület a felsoroltak közül több területi kategóriával fed át és ezek együttes ábrázolása a térképi tartalom értelmezését nehezzé tenné, egyes témák külön is ábrázolhatók. E térképek esetében is az említett topográfiai térképműveket kell alaptérképként felhasználni. A tervezési terület határát mindegyik térkép-változaton fel kell tüntetni.

Nagy kiterjedésű tervezési területek esetében a térképi ábrázolás több térképlapon is történhet. Ha a területi átfedések miatt több tematikus térkép előállítására szükséges, akkor ezeken egységes területfelosztást kell alkalmazni.

A térképet az igazgatóság székhelyén az érintettek számára – betekintésre – rendelkezésre kell bocsátani.

6.2. A tervezési terület művelési ágait ábrázoló térkép

A térkép a tervezési terület művelési ágait tartalmazza. A digitális ingatlan-nyilvántartási térkép felhasználásával megszerkesztett térképen szerepeljen a tájékozódást elősegítő topográfiai tartalom (vízhálózat, úthálózat, belterület határ, névrajz stb.).

6.3. A tervezési terület tulajdonosi viszonyait ábrázoló térkép

A térkép a tervezési terület tulajdonosi viszonyait tartalmazza. A digitális ingatlan-nyilvántartási térkép felhasználásával legalább a terület tulajdonosi csoportjait (magán tulajdon, állami tulajdon, stb.) kell feltüntetni. A térképen szerepeljen a tájékozódást segítő településnevek a belterület határok és a névrajz is.

6.4. A tervezési terület élőhelytípusait ábrázoló térkép

Az alaptérkép 1: 25 000 Gauss-Krüger rendszerű vagy 1: 10 000 méretarányú EOTR szerinti szelvényezésű térkép, ahol a növényzet tipizálása az Általános Nemzeti Élőhely Rendszert (Á-NÉR) nomenklatúra alapján történik. A térképen szerepeljen tájékozódást segítő topográfiai tartalom (vízhálózat, belterület határ névrajz).

6.5. A tervezési területen kiemelt védelmet, természetvédelmi kezelést igénylő növényfajok elterjedését, vagy elterjedésük súlypontját ábrázoló térkép

Alaptérképe a 1: 25 000 Gauss-Krüger rendszerű vagy 1: 10 000 méretarányú EOTR szerinti szelvényezésű térkép a tájékozódást segítő topográfiai tartalommal (vízhálózat, belterület határ névrajz).

6.6. A tervezési területen kiemelt védelmet, természetvédelmi kezelést igénylő állatfajok elterjedését, vagy elterjedésük súlypontját ábrázoló térkép

Alaptérképe a 1: 25 000 Gauss-Krüger rendszerű vagy 1: 10 000 méretarányú EOTR szerinti szelvényezésű térkép a tájékozódást segítő topográfiai tartalommal (vízhálózat, belterület határ névrajz).

6.7. A tervezési területre vonatkozó természetvédelmi kezelési előírásokat ábrázoló térkép

Az alaptérkép olyan EOTR szerinti szelvényezésű, amely a művelési ághoz köthető kezelési feladatokat jeleníti meg a 4.3.1. fejezet alapján. Az előírások területi érvényességét színnel, mintázattal, körvonallal (illetve ezek kombinációjával) kell feltüntetni.

6.8. Tervezési terület erdőtervezési körzeteit ábrázoló térkép

Az alaptérképet a körzeti erdőtervek üzemtervi térképei képezik.